

PATVIRTINTA

Šiaulių r. Kuršėnų lopšelio-darželio „Nykštukas“
direktoriaus 2023 m. sausio 16 d.
įsakymu Nr. VK-7(1.6)

ŠIAULIŲ R. KURŠĖNŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „NYKŠTUKAS“ DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių r. Kuršėnų lopšelio-darželio „Nykštukas“ (toliau – Lopšelis-darželis) darbuotojų etikos kodekse (toliau – etikos Kodeksas) – tai dokumentas, atspindintis asmeninės moralės reikalavimus, profesines vertybes bei teisinius draudimus darbuotojų sprendimams bei veiklai.

2. Etikos kodekso paskirtis – padėti Lopšelio-darželio bendruomenei suprasti etinio elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime bei padėti jas spręsti.

3. Kodeksas papildodarbuotojų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lopšelio-darželio darbo tvarkos taisyklėse ir kituose teisės aktuose.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. Darbuotojų etikos kodekse naudojamos sąvokos:

Darbuotojai – mokytojai, dirbantys pagal ikimokyklinio / priešmokyklinio ugdymo programas, meninio ugdymo mokytojas, neformalaus ugdymo mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, vadovai (direktorius, direktoriaus pavaduotojai ugdymui ir ūkio reikalams), dietistai ir kitas aptarnaujantis personalas.

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Darbuotojų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiant etikos normas.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etiskas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamoms vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III SKYRIUS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

5. Lopšelio-darželio bendruomenė, patvirtindama šį kodeksą, išsikėlė tikslus bei uždavinius:

5.1. nubrėžti tolerancijos ribas Lopšelio-darželio bendruomenės narių tarpusavio santykiuose, išryškinti darbuotojų bendravimo su ugdytiniais, tėvais (globėjais) etikos principus ir normas;

5.2. padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias srities vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, mokslinę bei pilietinę atsakomybę.

5.3. formuoti bendruomenės narių suvokimą, jog etinis aspektas yra svarbi bet kurios veiklos sprendimo dalis, svarbi prielaida didinti visuomenės pasitikėjimą Lopšelio – darželio veikla;

5.4. padėti įstaigos bendruomenės nariams vertinti ir spręsti konkrečias gyvenimo situacijas, kuriose iškyla etinio pobūdžio klausimai.

6. Lopšelio-darželio bendruomenės nariai įsipareigoja aktyviai palaikyti įstaigos siekius, garbingai jai atstovauti, etiskai elgtis tiek Lopšelyje-darželyje, tiek už jo ribų, tinkamai reprezentuoti jo vardą Lietuvoje ir užsienyje.

IV SKYRIUS PAGRINDINIAI ETIKOS PRINCIPAI

7. Darbuotojai savo veikloje vadovaujasi šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:

7.1. pagarbos;

7.2. teisingumo;

7.3. žmogaus teisių pripažinimo;

7.4. atsakomybės;

7.5. sąžiningumo;

7.6. atidos ir solidarumo.

8. **Pagarbos principas.** Vadovaudamasis šiuo principu darbuotojas pripažįsta, kad bendravimas su vaikais, jų tėvais (globėjais), kitais šeimos ir įstaigos bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą.

9. **Teisingumo principas.** Vadovaudamasis šiuo principu darbuotojas pripažįsta vaikų ugdymosi poreikių įvairovę, atsižvelgia į kiekvieno vaiko socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus ir yra nešališkas vertindamas kiekvieno vaiko pasiekimus ir pažangą, ugdymosi poreikius.

10. **Žmogaus teisių pripažinimo principas.** Vadovaudamasis šiuo principu darbuotojas nepažeidžia vaiko teisių ir teisėtų interesų, vadovaujasi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis ir siekia, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos jo elgesiui profesinėje veikloje.

11. **Atsakomybės principas.** Vadovaudamasis atsakomybės principu darbuotojas veikia kaip profesionalas, nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti pedagoginį darbą – ugdyti remiantis kiekvieno vaiko gebėjimais, ugdymosi poreikiais ir polinkiais.

12. **Sąžiningumo principas.** Vadovaudamasis sąžiningumo principu darbuotojas teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja išteklius, vadovaujasi švietimo įstaigos vidaus tvarkos taisyklėmis.

13. **Atidos ir solidarumo principas.** Vadovaudamasis atidos ir solidarumo principu, žmogiško solidarumo nuostatomis pedagogas bendrauja su vaikais, jų tėvais (globėjais), kitais vaiko šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene siekdamas geros vaikų savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodydamas suprantąs vaiko (vaikų) emocinę būseną.

V SKYRIUS ETIKOS NORMOS

14. Darbuotojų įsipareigoja:

14.1. objektyviai, remiantis moksliniais metodais, vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant ir padedant vieni kitiems;

14.2. laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareigybės aprašuose numatytas funkcijas;

14.3. siekti aukštesnės kompetencijos pedagoginiame darbe, domėtis savo srities mokslo naujovėmis;

14.4. puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu, užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos, patyčių apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi;

14.5. vadovautis skirtingų lyčių lygybės principu, būti tolerantiškiems kitai nuomonei, kitų tautybių, rasių, religinių bei politinių įsitikinimų asmenims;

14.6. gerbti ir prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

15. Suprasti, jog etikos normas pažeidžia:

15.1. ugdytinių tėvų arba kolegų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar sportinėje veikloje;

15.2. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems darbuotojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;

15.3. darbuotojo nepagarbus atsiliepimas apie nedalyvaujančio kolegos profesinius gebėjimus, asmenines savybes;

15.4. kai pavišinama ar viešai aptarinėjama **konfidenciali** informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, asmeniniai reikalai ir pan.);

15.5. kiekvienas darbuotojas turi be baimės, tačiau korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, jis turi būti teisingai suprastas, tik kaip siekiantis pagerinti bendruomenėje profesinės etikos klimata.

16. Bendravimo tarp darbuotojų nuostatos:

16.1. tarpusavio santykiai remiasi pagarba, tolerancija, kitos nuomonės gerbimu, mandagumu;

16.2. bendravimas ir bendradarbiavimas grindžiami pagalbos teikimu vienas kitam;

16.3. santykiuose tiesos sakymas, viešumas, tiesos gynimas, draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių Lopšelio-darželio bendruomenės nario etikos principų.

17. Suteikiant pedagoginį vardą, apdovanojimą, kolegos veiklos pripažinimą turi būti remiamasi tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendento savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu santykiu.

18. Bendruomenės narių santykiuose tiesos sakymas, viešumas, tiesos gynimas, draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių Lopšelio – darželio bendruomenės nario etikos principų.

19. Atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.

20. Niekas negali reikalauti ar rinkti informacijos apie asmeninį darbuotojo gyvenimą, nesusijusios su darbo reikalavimais.

21. Negali būti diskriminuojami, ignoruojami ar persekiojami dėl jų įsitikinimų ar asmeninių simpatijų bei antipatijų. Santykiai tarp darbuotojų grindžiami lygiateisiškumo principu.

22. Lopšelio-darželio darbuotojai toleruoja politinių, religinių, filosofinių pažiūrų, skonių ir nuomonių įvairovę, sudaro sąlygas pasidalyti požiūriais, tartis ir susitarti. Skirtingi darbuotojų statusai, kvalifikacinės kategorijos ir pareigos neturėtų kliudyti visiems darbuotojams lygiateisiškai reikšti nuomones ir ginti savo įsitikinimus.

23. Darbuotojų bendravimas remiasi lygių galimybių įgyvendinimu nepaisant lyčių, amžiaus, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, lytinės orientacijos, įsitikinimų ir pažiūrų.

24. Suprasti, jog profesinei laisvei prieštarauja:

24.1. nepakantumas kitokiai kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

24.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;

24.3. pedagogų ir ugdytinių tėvų išsakomos nuomonės, apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus, sąmoningas ribojimas arba ignoravimas.

25. Tausoti ir atsakingai naudoti Lopšelio-darželio turtą, medžiaginius išteklius, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas vykdant įstaigos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus. Šią nuostatą pažeidžia:

25.1. piktnaudžiavimas Lopšelio-darželio ištekliais vykdant projektus;

25.2. Lopšelio-darželio nuosavybės niokojimas dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.

26. Skatinti kolegišką keitimąsi kūrybinėmis idėjomis, plėtoti tarpinstitucinius, tarptautinius ryšius.

VI SKYRIUS MOKYMO(-SI) IR DARBO ETIKA

27. Bendraujant ir bendradarbiaujant dalykinėje srityje, pedagogai ir darbuotojai turi būti kompetentingi, kultūringi, humaniški, teisingi, reiklūs sau ir kitiems. Kontroliuoti ir slopinti tokius savo asmeninius bruožus kaip nervingumas, nesusivaldymas, emocinis pasikarščiavimas ir pan.

28. Neleistinas nekorektiškas, tendencingas kolegų darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su vertinamo metodinio darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

29. Bendravimo su ugdytiniais nuostatos:

29.1. remiasi abipuse pagarba;

29.2. pasirenka tokius darbo metodus, kurie skatina pozityvius ugdytinių bruožus, tarpusavio santykius: savarankiškumą, savikontrolę, saviugdą, norą bendradarbiauti ir padėti kitiems;

29.3. vertindamas ugdytinių elgesį ir pasiekimus, siekia stiprinti jų savigarbą ir pasitikėjimą savo jėgomis, nurodyti tobulėjimo galimybes, kelti ugdymosi motyvaciją;

29.4. siekia objektyvumo ir teisingumo, vertindamas ugdytinių pasiekimus;

29.5. elgiasi diskretiškai. Darbuotojui neleistina kitiems asmenims perduoti ugdytinio jam asmeniškai patikėtą informaciją, išskyrus įstatymų numatytus atvejus;

29.6. nepiktnaudžiauja savo tarnybine padėtimi;

29.7. užtikrina lygių galimybių principų laikymąsi.

30. Bendravimo su tėvais (globėjais) nuostatos:

30.1. konsultuoja tėvus (globėjus) sprendžiant vaikų auklėjimo problemas, padeda švelninti tėvų (globėjų) ir vaikų konfliktus;

30.2. saugo vaikų patikėtą informaciją apie savo tėvus (globėjus), o tėvų (globėjų) – apie vaikus. Perduoti tokią informaciją kitai pusei galima tik gavus patikėjusio asmens sutikimą;

30.3. užtikrina, kad santykiai su tėvais (globėjais) nedarytų įtakos vaikų asmens bei pasiekimų vertinimui;

30.4. vadovaujasi pagarba, tolerancija, pasitikėjimu, bendradarbiavimu sprendžiant ugdymo klausimus;

30.5. teikia objektyvią informaciją apie vaiko pažangą, ugdymą(si), pasiekimus, elgesį.

31. Darbuotojo akademinė ir žodžio laisvė:

31.1. turi teisę naudotis įvairiais informacijos šaltiniais;

31.2. atrinkdamas ir perteikdamas informaciją ugdytiniais, laikosi objektyvumo, tinkamumo ir padomumo principų. Informacijos negalima tendencingai iškreipti ar pakeisti jos autorystės;

31.3. mokytojai gali savo nuožiūra pasirinkti ugdomąją veiklą bei kurti naujus ugdymo būdus, jei šie yra tinkami profesiniu požiūriu;

31.4. neišviešina konfidencialios tarnybinės informacijos, skirtos vidiniams Lopšelio-darželio reikalams.

VI SKYRIUS DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSO PRIĖMIMAS IR PRIEŽIŪRA

32. Darbuotojų etikos kodeksas priimamas Lopšelio-darželio darbuotojų susirinkime atviru balsavimu ir tvirtinamas Lopšelio-darželio direktoriaus įsakymu.

33. Darbuotojų etikos kodekso priežiūrą vykdo Etikos komisija, kurią sudaro 4 nariai, išrinkti Lopšelio-darželio darbuotojų susirinkime atviru balsavimu 3 metams. Kandidatus siūlyti gali visi darbuotojai. Išrenkami daugiausia balsų gavę darbuotojai.

34. Etikos komisijos pagrindinės funkcijos yra etikos kodekso vykdymo priežiūra; darbuotojų ginčų, nesutarimų nagrinėjimas bei moralinio poveikio priemonių taikymas.

35. Į Etikos komisiją gali kreiptis bet kuris bendruomenės narys. Jo prašymas išnagrinėjamas per 2 mėnesius Etikos komisijos posėdžiuose, kuriuos kviečia šios komisijos pirmininkas. Etikos komisija gali taikyti moralinio poveikio priemones.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36. Būtina bendruomenės narių etikos kodekso priėmimo sąlyga – viešas jo projekto svarstymas, kad jis būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o ne įpareigojimas.

37. Lopšelio-darželio bendruomenė įsipareigoja gerbti kodekso nuostatas ir rūpintis jo veiksmingumu.

38. Lopšelio-darželio darbuotojai privalo vadovautis šiuo kodeksu. Laikytis jo reikalavimų yra kiekvieno pedagogo pareiga ir garbės reikalas.

39. Kodeksas, priimtas kaip Lopšelio-darželio pedagogų bendruomenės sutarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų, turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.

40. Su šio Kodekso nuostatomis supažindinami visi Lopšelio-darželio darbuotojai pasirašytinai.

- 41. Šio kodekso vykdymo priežiūrą atlieka Lopšelio-darželio Etikos komisija.
 - 42. Etikos kodekso pažeidimas laikomas Darbo tvarkos taisyklių pažeidimu.
 - 43. Etikos kodeksas skelbiamas viešai Lopšelio-darželio internetinėje svetainėje.
-